

Motion till riksdagen 2016/17:3299

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

Sanering av mark

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med att kartlägga och åtgärda förorenade områden måste ges ökad prioritet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbyggande vid sidan av miljönytta ska kunna vara styrande vid prioritering av sanering av mark och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur sanering av mark kan ske mer effektivt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda nya möjligheter till finansiering av förorenad mark och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljöbalken bör ses över för att möjliggöra ökad effektivitet i arbetet med att sanera förorenade områden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Arbetet med att kartlägga och åtgärda de närmare 80 000 förorenade områdena är ett eftersatt område som måste ges ökad prioritet. I nuvarande takt beräknas detta arbete ta åtskilliga decennier och kosta tiotals miljarder kronor.

Ett förorenat område kan ha varit en plats där det tidigare låg till exempel en industri eller en bensinmack. Utsläpp av kemikalier, i typiska fall före 1980, har där varit av sådant slag och sådan omfattning att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller för miljön. Det vill säga halterna av föroreningar överskrider vissa nivåer, vilket innebär en miljörisk för omgivningen.

Enligt Naturvårdsverket har omkring 1 200 områden med riskklass 1 ("mycket hög risk" för människors hälsa och miljön) identifierats, men fler kan tillkomma. Riskklass 2 innebär "stor risk". Dessa två kategorier prioriteras för det statliga stöd som betalas ut för sanering. För att förbättra möjligheterna till bostadsbyggande är det önskvärt att

möjligheten till bostadsbyggande vid sidan av miljönytta ska kunna vara styrande vid prioritering av vilken mark som ska saneras.

Det finns åtminstone två grundläggande aspekter med detta problem. Det främsta är att problemet med förorenade områden är en ”miljöskuld” som vi behöver reglera. Det är djupt otillfredsställande att det finns tusentals områden som utgör en fara för människors hälsa. Grundläggande är naturligtvis att den som orsakat skadan ska bekosta saneringen men på grund av att det ofta är omöjligt att identifiera någon som kan betala faller stort ansvar på staten. Sverigedemokraterna vill intensifiera detta arbete och har även anslagit medel för detta ändamål.

Det finns emellertid också en viktig juridisk-ekonomisk aspekt. Investerare upplever i Sverige idag en osäkerhet inför att investera i fastigheter där det tidigare har funnits industrier. Den som köper mark kan idag tvingas betala för sanering som orsakats av en tidigare ägare om köparen bör ha känt till att marken varit förorenad. Detta skapar en risk för investerare. Man upplever en risk att behöva ansvara för sanering av kontaminerad mark, som man inte bär det ringaste ansvar för. Detta kan bli extremt kostsamt för den enskilde aktören, vilket i förekommande fall inte är rimligt. Detta verkar återhållande på investeringar och kan innebära färre arbetstillfällen, utan någon som helst miljönytta. Detta kan också bidra till att saneringen av marken försenas på grund av långa rättstvister. Idag finns det tecken på att företag låter verksamheter likvideras för att slippa långdragna processer och att företag drar sig för att expandera verksamheten på befintlig industrimark på grund av oro för att tvingas bekosta dyr sanering. När man istället söker sig till ny opåverkad industrimark leder det fram till ineffektivt markutnyttjande och kapitalförstöring.

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att ansvaret för enskilda aktörer som kommer in som ägare av mark i ett skede långt efter att förorening har ägt rum och som saknar koppling till tidigare ägare inte ska tvingas ta ansvar för tidigare föroreningar. I slutändan måste alla vara beredda att axla miljöansvar för sitt ägande och sin affärsverksamhet, men staten bör ta ett större ansvar på detta område, både av miljöskäl och för att inte näringslivet ska drabbas på ett orimligt sätt. För att möjliggöra detta är det viktigt att utreda hur sanering kan ske mer samhällsekonomiskt effektivt.

En åtgärd för att öka effektiviteten skulle kunna vara att skapa möjlighet till bindande avtal mellan företag och stat i de fall där varken staten eller företaget är beredda att stå för hela kostnaden. Lösningen skulle kunna vara att kostnaderna delas eftersom endast ett partiellt ansvar kan ställas på verksamhetsutövaren. Detta skulle kunna skapa möjligheter att industrimark som annars undviks kan användas mer effektivt med miljö- och samhällsnytta som följd. Nya möjligheter att finansiera sanering av mark bör studeras närmare.

Miljöbalkens regler om föroreningens ansvar bör ses över för att minska osäkerheten och öka effektiviteten i arbetet med att sanera förorenad mark.

Martin Kinnunen (SD)

Anders Forsberg (SD)

Runar Filper (SD)